Należytość pocztowa opłacona ryczałtem

Nr. 22 Kraków, piątek 27 stycznia 1922 Rocznik XXXI.

450 marek polskich miesięcznie

Zagranica miesięcznie 800 Mk

Konto czekowe PKO Nr 140.256

Cena numeru 20 Mk

Reklamacye otwarte są wolne od opłaty pocztowej. — Redakcya rękopisów nie zwraca. Bezimiennych listów nie uwzględnia.

# NAPRZÓD

Organ Polskiej Partyi Socyalistycznej

Wychodzi codziennie o godz. 6 rano z wyjątkiem dni poświątecznych

Redakcya i Administracya: Kraków, Dunajewskiego 5.

Telefon Redakcyi Nr. 396.

Telefon Administracyi Nr. 310.

Adres telegr.: Naprzód Kraków.

Dział inseratowy: Powszechne biuro reklamy „PRASA"

Kraków, Karmelicka 16, tel. 20-86.

Konto czekowe 149.975.

## Rada Naczelna PPS

### Drugi dzień obrad w niedzielę 22 stycznia

Przewodniczył tow. Zaremba. Tow. **Niedziałkowski** referował **sprawę wileńską**. Po krótkiej dyskusyi przyjęto następującą uchwałę:

I. Rada Naczelna PPS akceptuje program wyborczy PPS Litwy i Białejrusi, wyrażający się w postulacie połączenia ziemi wileńskiej z Rzplitą Polską na podstawie autonomii ziemi wileńskiej. Rada Naczelna wzywa CKW i ZPPS do prowadzenia nadal akcji w sprawie wileńskiej w myśl powyższego postulatu.

II. Rada Naczelna poleca CKW, by niezwłocznie po połączeniu ziemi wileńskiej z Polską rozpoczął kroki w celu połączenia miejscowych organizacyj PPSL i B. z PPS, oraz takiegoż połączenia w dziedzinie ruchu zawodowego i współdzielczego.

Następnie Rada obradowała nad sprawą **autonomii Galicyi wschodniej**. Tow. **Pużak** zreferował obrady poprzedniej Rady Naczelnej w tej sprawie, oraz działalność komisyi, przez tę Radę powołanej do życia. Tow. **Niedziałkowski** uzasadnił projekt autonomii terytoryalnej, omawiając zwłaszcza sprawę granic obszaru autonomicznego. Tow. **Hausner**, jako korreferent, wystąpił przeciwko projektowi autonomii terytoryalnej, wysuwając natomiast projekt autonomii kulturalno-narodowej.

W dyskusyi zabierali głos tow. Kwapiński, Hołówko, Lieberman, Pragier, Perl, Szczerkowski, Pużak, Posner, Zaremba, Diamand. Jako referenci przemówili krótko tow. Hausner i Niedziałkowski.

Wniosek tow. Hausnera:

„Rada Naczelna poleca komisyi, wybranej przez CKW i ZPPS, rozpatrzenie statutu autonomii kulturalno-narodowej, przedstawionego przez tow. Hausnera i w razie przyjęcia go przez powyższe ciała partyjne wniesienie go jako projektu na Sejm"

zyskał tylko 2 głosy i **upadł**.

Przyjęto następujące wnioski tow. Niedziałkowskiego:

I. Rada Naczelna upoważnia ZPPS do zgłoszenia w czasie najbliższym w Sejmie ustaw autonomicznych dla Małopolski wschodniej i dla Wołynia w myśl wytycznych, uchwalonych na posiedzeniu Rady w d. 20 października r. ub.

II. Rada Naczelna uchwala, że w skład obszaru autonomicznego Małopolski wschodniej wchodzić ma także Lwów i Zagłębie naftowe.

Jako uzupełnienie pierwszej części wniosku tow. Niedziałkowskiego, przyjęto wniosek tow. Perla:

Rada Naczelna poleca ZPPS po zredagowaniu szczegółów projektu autonomii terytoryalnej dla Galicyi wschodniej — według przyjętych przez Radę zasad — projekt niezwłocznie przedłożyć Sejmowi.

Odrzucono wniosek tow. Liebermana, przeciwstawiający się pierwszej części wniosku tow. Niedziałkowskiego i wnioskowi tow. Perla: „Stojąc na gruncie swoich poprzednich uchwał w sprawie autonomii terytoryalnej dla Galicyi wschodniej, Rada Naczelna wzywa ZPPS, by niezwłocznie rozwinął energiczną akcyę parlamentarną celem skłonienia rządu **do przedłożenia Sejmowi w najkrótszym czasie projektu autonomii dla Galicyi wschodniej** i by czuwał nad szybkiem uchwaleniem przez Sejm ustawy autonomicznej na zasadach, przez Radę Naczelną uchwalonych."

Przyjęto natomiast wniosek tow. Hausnera:

Rada Naczelna wzywa ZPPS do wniesienia interpelacyi co do stanowiska rządu w sprawie Galicyi wschodniej.

Przyjęto wniosek tow. Szczerkowskiego:

Rada Naczelna — wobec coraz bardziej stosowanych przez rząd Rzplitej masowych represyj przeciwko ukraińskiemu ruchowi politycznemu i kulturalnemu w Galicyi wschodniej i na kresach oraz przeciwko ruchowi robotniczemu wogóle — **potępia bezwzględnie** te represye i domaga się zapewnienia w Galicyi wschodniej i wogóle na kresach **wolności ruchu robotniczego, politycznego i kulturalnego**, zagwarantowanej przez konstytucyę.

Zgodnie z powyższem Rada Naczelna wzywa Z. P. P. S. do rozpoczęcia energicznej akcyi w tej sprawie na terenie sejmowym.

Wreszcie przyjęto wniosek tow. Zaremby:

Rada Naczelna uchwala **wycofanie przedstawicieli** P. P. S. z komitetu obrony przyszłości Lwowa.

Po wyczerpaniu tego punktu porządku dziennego tow. Hausner i Szałaśny złożyli przewodniczącemu oświadczenie, że wobec przyjętych wniosków **składają mandaty do Rady Naczelnej**. Rada Naczelna uchwaliła, że rezygnacyi **nie przyjmuje** i prosi tow. Hausnera i Szałaśnego o cofnięcie tego oświadczenia.

Następnie odbyły się wybory do C. K. W. Miały to być wybory uzupełniające, na wniosek jednak tow. Pragiera, poparty przez tow Ziemięckiego, Rada Naczelna postanowiła wybory rozszerzyć **na całość** C. K. W. Wybrano komisyę dla przedłożenia listy kandydatów. Lista ta przyjęta została bez zmian.

Wybrani zostali tow. Barlicki, Biniszkiewicz, Daszyński, Diamand, Dobrowolski, Jaworowski, Kwapiński, Niedziałkowski, Perl, Praussowa, Pużak, Szczerkowski, Zaremba, Ziemięcki, Żuławski. Jako zastępcy: Arciszewski, Malinowski, Czapiński.

Do sądu partyjnego wybrali tow. Gardecki, Marek, Posner, Pragier, Siwik.

Tow. **Daszyński** zdał sprawę z działalności Centralnego Komitetu Wyborczego.

Przyjęto wniosek tow. Zaremby:

Rada Naczelna przyjmuje do wiadomości stanowisko Z. P. P. S., aby **wybory do Sejmu rozpisane były w jaknajkrótszym czasie**, tak, by odbyć się mogły **wczesnem latem tego roku.**

## Nowi posłowie

**Warszawa.** (Tel. wł. „Naprzodu"). Minister sprawiedliwości, jako generalny komisarz wyborczy, wystosował do marszałka Sejmu pismo z zawiadomieniem, że w okręgu poznańskim w miejsce ustępującego posła ks. Malińskiego wchodzi prof. uniwersytetu poznańskiego dr Stefan **Dąbrowski**, były wiceminister spraw zagranicznych, który wstąpi do klubu Dubanowicza. W miejsce zmarłego posła Świdy wchodzi p. **Sadowski**, technik, który wstąpi do Związku ludowo-narodowego.

## Konferencye prezydenta ministrów

**Warszawa.** (Tel. wł. „Naprzodu"). Prezydent ministrów p. Ponikowski onegdaj odbył szereg konferencyj, między innymi z arcybiskupem Teodorowiczem, z biskupem krakowskim Sapiehą i z posłem austryackim Post'em. Wczoraj premier konferował z przedstawicielami uniwersytetu warszawskiego i z delegacyą miasta Pińska.

## Zmiany w ustawie o reformie rolnej

**Warszawa.** (Tel. wł. „Naprzodu"). Według ustawy z 19 marca 1920 grunta, których właściciele sami nie uprawiają, muszą być wydzierżawione. Niebawem ma wyjść rozporządzenie wykonawcze ministerstwa rolnictwa, które rozszerzy moc tej ustawy na kresy. Na Spiszu i Orawie rozporządzenie takie już obowiązuje.

## Misya dra Szarskiego w Paryżu

**Warszawa.** (Tel. wł. „Naprzodu"). Wczoraj wrócił z Paryża dr Marcin Szarski, generalny dyrektor Banku przemysłowego we Lwowie. Dr Szarski bawił w Paryżu w sprawach bankowych i w sprawach skarbu państwa, powierzonych mu przez ministra skarbu. W wyniku tej misyi spodziewane jest wzmocnienie stosunków polsko francuskich.

## O własność Habsburgów

**Warszawa.** (Tel. wł. „Naprzodu"). W najbliższych dniach Rada ministrów zajmie się ostatecznem uregulowaniem sprawy własności majątków byłej dynastyi habsburskiej.

## Strejk na warszawskich kolejkach dojazdowych

**Warszawa.** (Tel. wł. „Naprzodu"). Onegdaj wybuchł na warszawskich kolejkach dojazdowych „strejk włoski". Przyczyną strejku jest, że mimo zrównania poborów z pracownikami państwowymi, dyrekcya kolejek nie wypłaciła dodatku świątecznego, ponieważ dyrekcya nie otrzymała spodziewanej pożyczki od rządu. Zarząd warsztatów tych kolejek wydalił wszystkich robotników i przyjmuje nowych; w warsztatach umieszczono wojsko, pociągi kursują z opóźnieniem.

Wczoraj w południe odbyło się posiedzenie reprezentantów dyrekcyi i robotników w ministerstwie pracy pod przewodnictwem p. Ulanowskiego. W posiedzeniu wziął też udział poseł tow. Żuławski. Szczegółów narady brak.

## Budżet uniwersytetu krakowskiego

**Kraków.** (AW). Ze sfer uniwersyteckich dowiadujemy się, że skreślenia w preliminarzu budżetowym są znacznie mniejsze, aniżeli dochodziły o tem wieści z Warszawy. Ministerstwo skarbu skreśliło z preliminarza 100 milionów marek i ustaliło łączną sumę wydatków na 140 milionów marek, zamiast projektowanych przez senat 240 milionów mk. W budżecie uniwersytetu Jagiellońskiego główną pozycyę stanowią dotacye na zakłady uniwersyteckie. Co do budowli uniwersyteckich, to w roku bieżącym ukończone zostaną budowle, znajdujące się w robocie, ponadto doprowadzone zostaną do końca plany **budowy nowej biblioteki uniwersyteckiej.** Biblioteka ma stanąć między gmachem państwowej szkoły przemysłowej a wylotem ulicy Wolskiej od strony Błoń.

## Przerwanie rokowań niemiecko-łotewskich

**Warszawa.** (Tel. wł. „Naprzodu"). Z Berlina donoszą: Rokowania między Niemcami a Łotwą zostały chwilowo przerwane. Przyczyną zerwania są różnice w sprawie obliczenia szkód wojennych, mianowicie czy mają one być obliczone za cały czas trwania wojny czy też od czasu powstania samodzielnego państwa łotewskiego.

# Przed zwołaniem Sejmu wileńskiego

### Ostateczny wynik wyborów

**Wilno.** (PAT). Generalny komisaryat wyborczy komunikuje, że wybory do Sejmu wileńskiego jako zgromadzenie przedstawicieli ludności Wileńszczyzny dla wyrażenia woli te że ludności dały następujące wyniki na całym obszarze wyborczym w okręgach: II, III, IV, V, VII, VIII, IX. X, XI i XII, obejmujących powiaty wileński, trocki, oszmiański, święciański, brasławski i lidzki: Ogólna ilość uprawnionych do głosowania na całym terenie wynosiła 386 tysięcy 823. Oddano głosów 249.825, co stanowi 64 45% uprawnionych. Na listy poszczególnych stronnictw i ugrupowań wypadło mandatów: polski centralny komitet wyborczy 40, rady ludowe 29, polskie stronnictwo ludowe 12, blok demokratyczny w Lidzie i Wasiliszkach 9, polskie zjednoczenie ludowe „Odrodzenie" 7, **Polska Partya Socyalistyczna Litwy i Białej Rusi 2**, polski demokratyczny komitet wyborczy 1, lokalne rady gminne powiatu brasławskiego 8, razem mandatów 108.

### Kto będzie marszałkiem Sejmu?

**Wilno.** (PAT). Powszechnie zajmują się sprawą, kto zostanie marszałkiem Sejmu wileńskiego. Wysuwają kandydaturę Jana Piłsudskiego oraz p. Raczkowskiego. Przedmiotem rozważań międzypartyjnych jest kwestya stosunku przyszłego Sejmu do tymczasowej komisyi rządzącej. Sprawa ta w dużej mierze zależy od charakteru Sejmu, który wobec ogólnikowego brzmienia dekretu, zwołującego Sejm, określi swoje kompetencye.

### Podpisanie dekretu o zwołaniu Sejmu

**Wilno.** (PAT). Dowiadujemy się z biura prac sejmowych, że dekret o zwołaniu Sejmu **na dzień 1 lutego** został już podpisany.

### Akcya stronnictw

**Wilno.** (PAT). W związku z bliskim terminem zwołania Sejmu wileńskiego daje się zauważyć wzmożony ruch organizacyjny poszczególnych stronnictw politycznych zarówno w Wilnie, jak i na prowincyi. Urządzono szereg wieców powyborczych. Stronnictwa tworzą kluby poselskie, oraz prowadzą ożywioną dyskusyę na temat spraw, związanych z politycznym charakterem Sejmu. Dotychczas nie doszło jeszcze do porozumienia międzypartyjnego w szerszym zakresie. Posłowie centralnego komitetu wyborczego utworzyli klub zespołu stronnictw i ugrupowań narodowych, którego prezesem został poseł Bańkowski, wiceprezesami Engel i Brzostowski. Rada ludowa zorganizowała klub rady ludowej, którego prezesem został p. Małowiejski, a wiceprezesami pp. Marcinkowski i Janikowski. Lewica do tej chwili nie dała żadnych jeszcze wiadomości o stanie swych prac organizacyjnych. Polskie stronnictwo ludowe urządza w dniu 29 b. m. zjazd swoich posłów. Spodziewany jest przyjazd posła Witosa. W „Odrodzeniu" nastąpił **rozłam.** Stefan Mickiewicz wystąpił z „Odrodzenia".

# Przed konferencyą w Genui

### Żądania Rosyi

**Londyn.** (PAT) Delegacya rosyjska otrzymała z Moskwy zawiadomienie o wysłaniu przez Cziczerina do rządu włoskiego pisma w sprawie zwołania nadzwyczajnego centralnego komitetu wykonawczego dla wyboru delegacyi na konferencyę w Genui, oraz w sprawie programu powyższej konferencyi. (Tekst wymienionego pisma Cziczerina do rządu włoskiego podaliśmy wczoraj).

### Oświadczenie Trockiego

**Moskwa.** (PAT) W wielkiej mowie, wypowiedzianej na zjeździe młodzieży w Moskwie, Trocki porównał zachodnią Europę i Rosyę do dwóch zaciętych wrogów, zmuszonych jednak jeszcze jechać w jednym przedziale wagonu tak długo, dopóki **jeden drugiego nie wyrzuci przez okno.** Charakteryzując w ten sposób stosunek Rosyi do Europy, Trocki oświadczył, że zaproszenie rządu sowieckiego na konferencyę do Genui dowodzi, że **Europie nie udało się zwyciężyć bolszewickiej Rosyi.**

### Litwa nie będzie zaproszona

**Kowno.** (PAT) Gazety litewskie i rosyjskie przypuszczają, że Litwa nie otrzyma zaproszenia na konferencyę w Genui z powodu nieuznania jej de jure przez wszystkie państwa.

### Udział Ameryki nieprawdopodobny

**Londyn.** (PAT) „Times" donosi z Waszyngtonu, że jest nieprawdopodobnem, aby Stany Zjednoczone miały zgodzić się na wzięcie udziału w konferencyi genueńskiej. Rząd Stanów Zjednoczonych jest w dalszym ciągu **przeciwny jakiemukolwiek uznaniu sowietów.**

### Zbiorowy udział małej ententy

**Wiedeń.** (AW) „Morgenzeitung" donosi z Pragi, że odbywają się tam obecnie rokowania między Czechosłowacyą a resztą małej ententy w sprawie ustalenia wspólnego programu gospodarczego na konferencyi genueńskiej. Idzie o wspólny plan gospodarczej odbudowy Europy środkowej.

# Komisye sejmowe

(PAT) Warszawa, 25 stycznia

Komisya **rolna** obradowała nad wnioskiem nagłym posła Breiskiego w sprawie sprzedawania osad po kolonistach niemieckich w byłej dzielnicy pruskiej. Postanowiono, aby bezrolnym i małorolnym przysługiwało pierwszeństwo nabycia tych osad. Następnie przystąpiono do obrad nad wnioskiem nagłym posła Stolarskiego w sprawie uwzględnienia przy parcelacyi właścicieli gruntów wywłaszczonych na użytek dróg żelaznych i urządzeń użyteczności publicznej. Komisya powzięła uchwałę z wezwaniem do głównego urzędu ziemskiego, aby tych drobnych właścicieli ziemskich, którzy mają gospodarstwa zrujnowane i niezdolne do samodzielnego istnienia, główny urząd ziemski miał na uwadze i udzielał im gruntów parcelacyjnych w innych miejscowościach.

Komisya **administracyjna** zakończyła trzecie czytanie ustawy o gminie wiejskiej. Celem ostatecznego uzgodnienia poprawek i wniosków mniejszości przesłano cały projekt do podkomisyi.

Komisya **ochrony pracy** rozpatrywała wniosek posła tow. **Zuławskiego** w sprawie noweli do ustawy **o załatwieniu zbiorowych zatargów rolnych w Małopolsce.** Po przesłuchaniu referatu komisya uchwaliła poprawkę do artykułu 9 ustawy z dnia 11 marca 1921 o załatwianiu zatargów zbiorowych, postanawiając po słowie „Obowiązuje" dodać słowa „łącznie z całą ustawą z dnia 1 sierpnia 1919 o załatwianiu zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi, dziennik Ustaw 65".

Komisya **opieki społecznej** wysłuchała sprawozdania posła Dziubińskiej o stanie repatryacyi na terenie Rosyi. Chodzi o pomoc żywnościową dla repatryantów, o organizacyę akcyi sanitarnej w Rosyi **ze względu na epidemię, która się gwałtownie** rozszerza, o pomoc dla dzieci w Rosyi, przyspieszenie powrotu uwięzionych jeńców cywilnych, wydawanie biuletynu co dwa tygodnie w sprawie wywiadu o zaginionych, zorganizowanie wysyłki korespondencyi do Rosyi itd. Przyjęto do wiadomości sprawozdanie nadzwyczajnego komisarza do spraw repatryacyi posła Władysława Grabskiego o postępach repatryacyi. Uchwalono wezwać rząd **do pociągnięcia do odpowiedzialności winnych zaniedbania akcyi repatryacyjnej.** Na następnem posiedzeniu odbędzie się dyskusya w sprawie polepszenia doli dzieci. W tem posiedzeniu wezmą udział przedstawiciele ministerstwa zdrowia i opieki społecznej i spraw zagranicznych, oraz głównego komisaryatu do spraw repatryacyi.

Komisya **konstytucyjna** w dalszym ciągu obradowała nad wnioskiem ks. Lutosławskiego w sprawie objęcia przez ministerstwo oświaty szkolnictwa wszelkiego stopnia i typu przeznaczonego dla młodzieży polskiej poniżej lat 18. Wniosek ten **nie uzyskał większości.** Pozatem przyjęto artykuł określający zakres działania ministerstwa wyznań religijnych.

Komisya **prawnicza** dokonała wyboru referanta ustawy o ochronie lokatorów, przyczem 14 głosami przeciwko 13 na miejsce posła Grzędzielskiego obrała posła **Federowicza.**

—ooo—

# Wojewoda lwowski Grabowski ustąpi?

**Lwów.** (AW) Korespondenci warszawscy pism lwowskich donoszą, jakoby wojewoda Grabowski miał zamiar w dniach najbliższych ustąpić, z powodu konfliktu z ministerstwem spraw wewnętrznych. Jako jego następców wymieniają wojewodę tarnopolskiego Olpińskiego i posła w Wiedniu Lasockiego.

# Nowe podatki miejskie we Lwowie

**Lwów.** (AW) Na wczorajszem posiedzeniu sekcyi finansowej Rady miejskiej postawiono wniosek nałożenia szeregu podatków, które na zasadzie ustawy sejmowej gminy mają prawo ściągać. Wnioski magistratu idą bardzo daleko i spowodują wielkie obciążenie mieszkańców. Podatki te przyniosą **około 350 milionów.** Wniosek ten przyjdzie w dniu 31 bm. pod obrady plenum Rady miejskiej.

# Konferencya państw bałtyckich

**Helsingfors.** (PAT). Rząd fiński wyznaczył specyalną komisyę dla opracowania programu konferencyi państw bałtyckich, mającej się zebrać w lutym. Prezesem komisyi został mianowany radca stanu Achonon.

**Rewel.** (PAT). Gazeta „Tallina Teetaja" nawołuje do wspólnego wystąpienia w sprawach rosyjskich wszystkich pięciu państw bałtyckich **łącznie z Polską.** Solidarność tego rodzaju mogłaby oddać wielką usługę wszystkim państwom bałtyckim, szczególnie na konferencyi w Genui.

# Anglia przeciw Francyi

**Paryż.** (AW) Mowę Lloyda Georgea uważają rzekomo w Paryżu za **zupełne odrzucenie programu Poincarego,** przedłożonego Izbie francuskiej. Mowa Lloyda Georgea okazuje, zdaniem prasy francuskiej, jak **głębokie są przeciwieństwa** tak natury politycznej jak i osobistej między Lloyd Georgem a Poincarem.

**Paryż.** (AW) Prasa londyńska podaje, że w najbliższym czasie ma dojść do skutku spotkanie między Lloyd Georgem a Poincarem, jakkolwiek na razie Poincare jest przeciwny takiemu spotkaniu. Poincare nosi się podobno z zamiarem zaproponowania rządowi angielskiemu, by rząd ten udzielił **Niemcom pożyczki,** przy pomocy której Niemcy mogłyby uczynić zadość swoim zobowiązaniom reparacyjnym wobec sojuszników. Rzekomy plan ten Poincarego nie ma podobno **żadnych widoków przyjęcia przez Anglię.** Rząd angielski bowiem twierdzi, że nie zamierza płacić długów reparacyjnych za Niemcy. W wypadku jednak, gdyby Francya wzięła udział w jakiejś międzynarodowej pożyczce dla Niemiec, Anglia gotowa byłaby oświadczyć swą gotowość przyczynienia się do udzielenia takiego kredytu Niemcom.

# Przesilenie w Niemczech

**Berlin.** (PAT). Międzypartyjne narady w sprawie podwyższenia podatków nie doprowadziły do rezultatu. Położenie zaostrzyło się, socyaliści większości są za pożyczką przymusową i żądają, aby wielki przemysł postarał się o 1 miliard marek w złocie, co uważane jest w kołach przemysłowych za niemożliwe wobec tego, że wielki przemysł dostarczył już 45 miliardów marek papierowych.

# Sprawy pracowników państwowych w Niemczech

**Berlin.** (PAT). Donoszą, iż rząd niemiecki zamierza podnieść dodatki drożyźniane dla urzędników państwowych o dalsze 20%.

**Berlin.** (PAT). Strejk kolejowy w Saksonii trwa. Ruch towarowy jest utrzymany w oznaczonych granicach.

**Berlin.** (AW). We środę zebrali się zastępcy kolejarzy w Berlinie, ażeby rokować z rządem w sprawie panującej drożyzny.

**Berlin.** (AW). Zastępcy gwarectw zamierzają przedłożyć ministrowi skarbu ultimatum z żądaniem, by minister zaprosił przedstawicieli kolejarzy i robotników transportowych na narady w sprawie uregulowania płac.

**Berlin.** (AW). Nastrój pomiędzy urzędnikami kolejowymi zaostrzył się w ostatnich dniach. Nietylko urzędnicy kolejowi, ale także i urzędnicy pocztowi są zdecydowani **nie ustąpić wobec rządu.** Należy się liczyć z możliwością **zupełnego wstrzymania ruchu kolejowego i pocztowego w Niemczech.**

# Pod księżym patronatem

**LAMENT OWIECZEK, KTÓRE PRZESTAŁY UFAĆ PASTERZOWI**

Wileńska „Gazeta Krajowa“ podaje w numerze 19 osobliwe „curiosum“, które nieco dalej przytoczymy.

W Wilnie istnieje spora organizacya robotnicza, zwana Ligą św. Kazimierza. Sama nazwa, przypominająca jakieś bractwo kościelne, świadczy dostatecznie, iż owa „Liga“ miała charakter klerykalny. Jej patronem duchownym był nieja ki ks. Sobaś. Od chadeków innych dzielnic polskich różniła się owa organizacya tem, że nie była ślepym pionkiem endeków. Ba, nawet z endekami nieco się swarzyła za ich wrogi stosunek wobec Naczelnika Piłsudskiego. Ligowcy mieli też nie popierać endeckiej listy Nr 3 w Wilnie przy wyborach sejmowych, lecz tak zwaną listę „bezpartyjną“ Nr 2.

Przy tej okazyi jednak pokłócili się świeccy przywódcy Ligi z ks. Sobasiem.

I obecnie przewodniczący tej organizacyi, Stanisław Hermanowicz, z wielkimi żalami występuje przeciwko „księdzu Patronowi“, zarzucając mu.. fałsz, obłudę, a nawet jakieś nawoływania do gwałtów. Nie wiemy, co ks. Sobaś na to wszystko odpowie, ale ten osobliwy dokument właśnie chcemy zacytować.

**Odezwa prezesa „Ligi Robotniczej św. Kazimierza**

**w dniu 3-ciej rocznicy założenia Związku, 19 stycznia 1919 r.**

Kochani członkowie! Smutną jest dzisiejsza rocznica! Wrogowie Związku postanowili rozbić „Ligę Robotniczą“, a w ostatnich dniach stanął w ich szeregach ten, który miał święty obowiązek, jako kapłan Miłości Ogólnoludzkiej w Chrystusie, bronić polski lud pracujący przed zamachami bezczelnych warchołów „narodowych“.

Na walnem Zgromadzeniu dnia 20-go listopada 1921 r. Patron ks. Jan Sobaś uroczyście oświadczył, że tylko Zarząd ma obowiązek, w imieniu Ligi Robotniczej, prowadzić akcyę polityczną, a on osobiście, zgodnie z przepisami zakonnymi, nie ma prawa i nie będzie wtrącał się do polityki...

Wszyscy pamiętamy, jak ks. Patron przemawiał na wiecach, zwoływanych przez Zarząd, brał udział w posiedzeniach i uchwałach politycznych Zarządu, krytykował niejednokrotnie nieprzyzwoitą gazetę „Rzeczpospolita“ — za artykuły, znieważające autorytet Naczelnika Państwa, uznawał potrzebę zgłoszenia Narodowej Polskiej Bezpartyjnej listy kandydatów do Sejmu w Wilnie — na czele z profesorem p. Parczewskim i z obrzydzeniem opowiadał w Zarządzie i na wiecach... o wstrętnych podstępach i kłamstwach „bardzo szanowanych i znanych w Wilnie panów Endeków“, którzy przychodząc w nocy, przeszkadzali mu spać, usiłując namówić do wrogiej działalności przeciw Zarządowi Ligi Robotniczej.

Niestety, w ostatnie czasy nieszczęśliwy starzec nie potrafił oprzeć się namowom i złamał słowo kapłańskie — dane mi, iż bezwarunkowo będzie popierał listę Nr 2 — przekroczył przepisy zakonne i od dnia 6 bm. stał się wiecowym agitatorem listy Nr 3, a chcąc usunąć świadków swej niecnej obłudy i faryzeuszostwa, rozpoczął z ambony zwoływać nielegalne wiece w murach Kazimierzowskich i agitować do czynów gwałtu i przemocy.

Stało się wielkie zgorszenie Sprawiedliwości... Boskiej i ludzkiej: Czarny anioł zwątpienia roztoczył swe skrzydła żałobne nad „Ligą Robotniczą św. Kazimierza“. Wiara w ludzi została zachwianą w najgłębszych swych podstawach! Komu dziś można zaufać? jeżeli kapłan katolicki — ksiądz zakonny potrafi być tak bezgranicznie obłudnym!

Baczność członkowie! Żądajmy Prawdy i Sprawiedliwości, albowiem fatum złowrogie pcha nas w otchłań fałszu i nieprawości.“

* * *

Biedny ten p. Hermanowicz i ta „Liga“, jeżeli „czarny anioł zwątpienia“ ogarnął ich mózgi na widok tego, iż ksiądz, któremu poddali się, jako pokorne „owieczki“, wywrócił kozła politycznego.

Ks. Sobaś — a potem „skrzydła żałobne“, „fatum złowrogie“, „wiara w ludzi zachwiana w najgłębszych podstawach“... Jak śmiesznie brzmią te napuszone słowa wobec błahego wypadku z podwórka „Ligi“?

Czy nie użyteczna to właśnie dla niej lekcya? Co robotnika z jego potrzebami materyalnemi i umysłowemi łączyć może z jakimś zakonnikiem?

Na tle sprawy „sobasiej“ przejrzą może troche ci „ligowcy“ i wkońcu zrozumieją, że ruch robotniczy płynie szerszem łożyskiem, niż w sennej atmosferze Wilna im się wydawało? Może dojrzeją rychlej do tego, aby przestać być jakąś odmianą chadecyi?

---

# Jak rząd traktuje urzędników

Interpelacya posła tow. Smulikowskiego i tow. do rządu w sprawie nieprzyjęcia delegacyi stowarzyszeń funkcyonaryuszów państwowych przez pana prezydenta ministrów dnia 24 stycznia.

Nad wyraz przykre położenie materyalne funkcyonaryuszów państwowych zmusza organizacye tychże do energicznych starań, zmierzających do poprawy bytu ich i ich rodzin, cierpiących wielki niedostatek. Akcya ta, reprezentowana przez komisyę związków i organizacyj funkcyonaryuszów państwowych, przybiera coraz silniejsze tętno, wskutek bierności rządu w realizowaniu najkonieczniejszych potrzeb interesowanych. Płace i wogóle uposażenie owej licznej rzeszy pracowników pozostaje wciąż na stopniu nieodpowiadającym stosunkom drożyźnianym, stwierdzanym przez główny urząd statystyczny. Urząd ten wykazuje, iż odpowiednikiem do stanu cen wszelkich artykułów pierwszej potrzeby powinna być cyfra 2500, podczas gdy od pierwszego listopada obowiązuje mnożnik drożyźniany 1700. To rażące niedopełnienie wymiaru dodatków drożyźnianych powiększa z dnia na dzień nędzę najważniejszego elementu w administracyi państwowej ze szkodą dla sprawności funkcyonowania maszyny państwowej, ze szkodą dla dobra publicznego. Smutny ten stan rzeczy przepełnia miarę rozgoryczenia pracowników państwowych, których nieszczęsny los związał we wspólnych usiłowaniach w organizacyi, obejmującej większość ich bez względu na stopień i kategorye służbowe. Wyrazem tej dążności do wyjścia z przykrego położenia ekonomicznego był wiec manifestacyjny pracowników państwowych, który odbył się 19 bm. pod gołem niebem obok pomnika Mickiewicza w Warszawie. Wiec ten jest objawem zrozumiałym dla wszystkich, którzy znają niedolę i położenie funkcyonaryuszów państwowych. Miał on za zadanie zapewne wykazać rządowi konieczność najrychlejszego załatwienia niecierpiącej zwłoki sprawy polepszenia doli.

Tymczasem p. prezydent ministrów, nie licząc się z nastrojem tysięcy pracowników, pogłębia rozgoryczenie tychże przez to, iż odmawia rozmowy z przedstawicielami organizacyj urzędniczych pod pretekstem, że ten czy ów z delegacyi przemawiał na wiecu w dniu 19 bm. Tego rodzaju metoda identyfikowania mandatu przedstawiciela organizacyi z odpowiedzialnością mówcy na wiecu, dotąd nigdzie niepraktykowana, musi wytworzyć większy jeszcze przedział między rządem a pracownikami państwowymi, gdyż nosi w tem zapowiedź **ograniczenia swobody działalności**, zresztą uprawnionej — i **wyłączenia je dnostek niewygodnych dla rządu**, z drugiej strony — uznanych przez interesowane organizacye za najodpowiedniejszych do zastępowania praw ogólnych, czy specyalnych.

Toteż podpisani zapytują:

1) Czy rząd uzasadni tego rodzaju postępowanie, noszące cechy wyraźnego lekceważenia organizacyj pracowników państwowych i ich przedstawicieli?

2) Czy rząd gotów jest zmniejszyć ferment, panujący wśród pracowników państwowych przez uregulowanie ich bytu w myśl wyrażonej woli Sejmu w dniu 10 stycznia b. r. (rezolucya posła Smulikowskiego), co powinno się stać do końca stycznia 1922 r.?.

---

# Przegląd społeczny

**Walne zgromadzenie Związku zawodowego pracowników tramwajowych w Krakowie** odbyło się 21 stycznia. Porządek dzienny obejmował sprawozdanie z rocznej działalności zarządu oraz wybór nowego zarządu Związku. Roczne sprawozdanie wykazało, że zarząd intenzywnie pracował tak na polu ekonomicznem, jak i społeczno-kulturalnem. Dzięki inicyatywie zarzadu przy poparciu „Tow. przyjaciół dzieci“ urządzono w lipcu i sierpniu z. r. dla dzieci członków kolonie i półkolonie, z których korzystało 93 dzieci z wynikiem dodatnim. Obecnie związek stara się o odpowiednie fundusze, by i w tym roku w szerszej mierze tę akcyę poprowadzić. Ze sprawozdania kasowego dowiadujemy się, że majątek oddziału Związku z chwilą zamknięcia rachunków w dniu 31 grudnia 1921 wynosił w gotówce 144.961 mk 36 fen a w nieruchomościach 60.000 mk, czyli w ciągu roku 1921 powiększył się o 98.251 mk 30 fen. Zgromadzenie przyjęło sprawozdanie zarządu do wiadomości, udzielając ustępującemu zarządowi pełne wotum zaufania. Następnie dokonano wyboru nowego zarządu, w skład którego weszli towarzysze: przewodniczący Karton Stanisław, zast. pca Dębowski Jan, członkowie zarządu: Wiśniewski Władysław. Sindut Stanisław, Filipek Antoni, Laszczyk Maryan, Armata Stanisław, Wolski Stanisław, Heuberger Wilhelm, Kluska Józef, Żyra Stanisław; zastępcy: Zatorski Teodor, Nowakowski Saturnin, Kuternoga Jakób; komisya kontrolująca: Setkowicz Józef, Prorok Wincenty, Taborski Ludwik; zastępcy: Wencel Władysław, Heller Józef.

---

# Ruch kolejarski

Dnia 23 stycznia odbył się w Krakowie w Domu robotniczym przy ulicy Dunajewskiego wiec pracowników kolejowych wszystkich gałęzi pracy, z następującym porządkiem dziennym: 1) Trzynasta pensya a postulaty pracowników państwowych przedłożone rządowi przez Centralną Komisyę ZZPP 2) Sprawy ogólne. 3) Wnioski.

Wiec zagaił kol. Chudzik. Przewodniczył kol. Gazur. Referowali sprawy do punktu pierwszego i drugiego kol. Chudzik i Bator. Po wypowiedzeniu się kilku mowców w dyskusyi, zebrany ogół pracowników na wiecu uchwalił następującą rezolucyę:

Pracownicy kolejowi wszystkich gałęzi pracy, zebrani na wiecu w Krakowie w dniu 23 stycznia 1922 w Domu robotniczym przy ulicy Dunajewskiego 5

a) protestują jaknajenergiczniej przeciwko zbagatelizowaniu delegacyi pracowników państwowych przez rząd w Warszawie na dniu 21 stycznia br., która występowała z ramienia Centralnej Komisyi związków zawodowych pracowników państwowych;

b) domagają się od rządu rychłego załatwienia postulatów, przedłożonych przez Centralną Komisyę ZZPP w Warszawie;

c) domagają się udzielenia urlopów wypoczynkowych dla wszystkich pracowników kolejowych w wymiarze określonym zarządzeniem M. K. Ż.;

d) protestują przeciwko łamaniu ustawy o ośmiogodzinnym dniu pracy przez P. K. P. i domagają się stworzenia turnusów dla wszystkich kategoryi pracowników kolejowych, opartych na mocy ustawy, objętej Dziennikiem Rozporządzeń Ministerstwa Kolei Żelaznych Nr 7 z dnia 10 czerwca 1920 roku;

e) domagają się od rządu niezwłocznego wydania przepisów wykonawczych celem wprowadzenia w życie wszystkich atrybucyi Związku Zawodowego pracowników kolejowych Rzeczypospolitej Polskiej;

f) domagają się niezwłocznego przywrócenia do pracy pracowników kolejowych, wydalonych za ostatni strejk lutowy ekonomiczny;

g) domagają się od D. K. P. przy przeprowadzającej się obecnie redukcyi pracowników kolejowych w tutejszym okręgu, w pierwszym rzędzie spensyonowania wysłużonych pracowników kolejowych we wszystkich działach służbowych i D. K. P., a następnie usunięcia dobrze sytuowanych sił żeńskich, zajętych w biurach D. K. P., posterunki te zaś obsadzić siłami, mającemi być zredukowanemi, a mających rodzinę na utrzymaniu;

h) wzywają zdrowo myślący, o mocnem poczuciu moralnem ogół pracowników kolejowych, szczególnie inteligencyę do bezwzględnej solidarności i obrony wspólnych interesów wobec ofenzywy reakcyi, jak również skupienia się w jednolitej organizacyi;

i) wzywają wszystkich kolegów pracowników kolejowych, szczególnie inteligencyę do wszczęcia pracy kulturalno-oświatowej, jako jedynej broni przed utratą obywatelskości i niezawisłości;

j) udzielają wotum zaufania Wydziałowi Wykonawczemu Z. Z. K za jego obywatelskie stanowisko w obronie postulatów pracowników kolejowych.

Prócz tejże uchwalono dodatkową rezolucyę, domagającą się większego wymiaru węgla deputatowego dla pracowników kolejowych.

# KRONIKA

Kraków, 26 stycznia.

## Rozstrzygnięcie konkursu na budowę gmachów pocztowych w Krakowie

Jak już donosiliśmy, rozpisano konkurs na projekty budowy gmachów Pocztowej Kasy Oszczędności i dyrekcyi poczt w Krakowie. Na ręce przewodniczącego sądu konkursowego wiceprezydenta Sarego nadesłano szereg prac z kilku miast polskich. Wczoraj zebrali się członkowie sądu konkursowego w salonach prezydyum miasta. Po rozpatrzeniu nadesłanych ośmiu projektów przyznał sąd konkursowy następujące nagrody:

Na budowę gmachu PKO pierwszą nagrodę projektowi nr 1, drugą zaś projektowi nr 4; na budowę dyrekcyi poczt, pierwszą nagrodę projektowi nr 3, drugą zaś projektowi nr 1.

Po otwarciu kopert okazało się, że autorami projektu nr 1 (na obie budowle) są architekt Jan Zawiejski i arch. Roman Stadnicki, projektu zaś nr 4 „Spójnia budowlana“ arch. Stryjeński, Mączyński i Korn. Autorem projektu nr 3 jest arch. Józef Piątkowski ze Lwowa. Z przyjemnością należy zaznaczyć, że tego rodzaju konkurs w odrodzonej Rzeczypospolitej rozstrzygnięty został na rzecz znanych i cenionych architektów krakowskich. Ponadto sąd konkursowy zaproponował zakupienie projektu nr 6 na budowę dyrekcyi poczt.

---

**Połączenia kolejowe Górnego Śląska z Małopolską.** Jak niedawno doniosły dzienniki odbyła się w magistracie krakowskim wstępna konferencya w sprawie połączenia kolejowego Górnego Śląska z Małopolską i rozbudowy węzła kolejowego krakowskiego. Na podstawie wyników tej konferencyi przygotował obecnie magistrat wnioski, które przed przedłożeniem ich Radzie miejskiej będą przedmiotem obrad połączonych sekcyj ekonomicznej, skarbowej i prawniczej, których posiedzenie odbędzie się w najbliższym czasie przy współudziale delegatów dyrekcyi kolei państw. i naczelnej Rady ludowej.

**Gość francuski w Krakowie.** Wczoraj przybył do Krakowa major francuski Cahart z Górnego Śląska. Przez cały dzień major Cahart zwiedzał zabytki naszego miasta, wieczorem zaś złożył wizytę choremu gen. Tronyo w towarzystwie majora Ruot i rotm. Pusłowskiego.

**Z Akademii sztuk pięknych w Krakowie.** Nauka w drugiem półroczu szkolnem 1921/22 rozpocznie się dnia 1 marca, wpisy zaś dawnych studentów na II półrocze trwać będą od 1 do 11 marca włącznie. Nowowstępujący kandydaci i kandydatki na II półrocze szkolne mają w terminie od 6 do 18 lutego wnieść pisemne podania i poddać się egzaminowi wstępnemu, który rozpocznie się 20 lutego i trwać będzie do 25 lutego włącznie. Do podania dołączyć należy dokument ukończonych studyów szkolnych, metrykę urodzenia, własne prace jako dowód wykształcenia artystycznego z wymienieniem nazwiska profesora tej szkoły, do której kandydat pragnie być przyjętym, a następnie w oznaczonym dniu stawić się celem wzięcia udziału w egzaminie wstępnym. Celem zapoznania się z warunkami przyjęcia oraz programem i regulaminem nauk, należy zgłosić się w sekretaryacie Akademii w godzinach urzędowych codziennie przed południem.

**Fundacye stypendyjne dla uczniów i uczenic Akademii handlowej w Krakowie.** Na ostatniem posiedzeniu przyjęła kuratorya Akademii handlowej ustanowione z okazyi 25-letniego istnienia Akad. handlowej fundacyę stypendyjną imienia Mieczysława Sędzimira, dyrektora banku małopolskiego, dla uczniów i fundacyę imienia Romana Byczkowskiego, prokurzysty banku małopolskiego dla uczenic Akad. handlowej wyrażając obu ofiarodawcom najszczersze podziękowanie.

**W Krakowskiem Tow. technicznem** ul. Straszewskiego 28 wygłosi w piątek 27 stycznia o godz. 7 wieczór referat p. major-pilot Stanisław Jasiński z Warszawy na temat: „Niebezpieczeństwo inwazyi lotniczej“. Wobec aktualności tematu byłoby pożądane jaknajszersze zainteresowanie się tym odczytem sfer naukowych, przemysłowych i wojskowych.

**Z teatru J. Słowackiego.** Dzisiaj po dłuższej przerwie wracają na repertuar „Dzieje salonu“ Wroczyńskiego. Autor „Czystego interesu“ p. Stefan Kiedrzyński przybywa jutro do Krakowa, by zobaczyć przedstawienie swej komedyi, przyjętej tak ogólnym aplauzem. W sobotę po raz pierwszy „Horsztyński“ w nowej inscenizacyi. P. Władysław Bracki, znany z dwuletniej działalności w Krakowie, rozwiązał umowę z nieotwartym dotąd warszawskim teatrem „Stołecznym“ i powrócił na scenę im. J. Słowackiego.

**Z teatru Bagatela.** „Cudak“, satyra w 3 aktach H. Bahra, grana będzie codziennie do niedzieli włącznie. W sobotę o 4 pop. po cenach zniżonych „Upiory“ Ibsena z p. Kosińskim w roli Oswalda. Najbliższą nowością teatru Bagatela będzie karnawałowa farsa Hennequina „Ulubieniec kobiet“.

**Miejski teatr Opera i Operetka.** Wczorajsza premiera „Kakaowego stryjaszka“ powtórzona będzie przez 3 dni z rzędu do piątku włącznie. W sobotę „Carmen“ z p. Szafrańską w roli tytułowej.

**Z teatru Nowości.** Dziś we czwartek operetka R. Stolza „Księżniczka foxtrotta“. Wesołe libretto, melodyjna muzyka, wspaniała wystawa i gra artystów zjednywa tej operetce chętnych widzów. Próby z „Krowoderskich zuchów“ pod reżyseryą autora Stefana Turskiego są w pełnym toku. Oprócz p. Anieli Kolman, która wystąpi gościnnie w niezrównanej swojej roli Gzymsikowej, bierze udział w przedstawieniu cały zespół artystyczny teatru z pp. Czernekówną, Weissową, Kamińską, Wolińskim, Kaczorowskim, Wesołowskim, Koszutskim, Ciesielskim, Jankowskim w głównych rolach. W roli Zosi nauczycielki wystąpi p. Romowicz. W dniu 31 bm. wyjeżdża operetka teatru Nowości do Jarosławia, 1 i 2 lutego do Rzeszowa, a 3 lutego do Tarnowa ze „Słowikiem hiszpańskim“.

**Koncert Eisenbergera,** świetnego wirtuoza-pianisty, rozpocznie się dziś o godzinie 8 wieczór. Bilety na krzesła dostawne od godziny 7 wieczorem przy kasie Starego Teatru.

**Paweł Grümmer,** jeden z największych wiolonczelistów świata, da jeden koncert w Krakowie w poniedziałek 30 bm. w sali Starego Teatru. Bilety w księgarni Krzyżanowskiego.

**Reduta prasy.** Jeszcze przez kilka dni komitet będzie sprzedawał bilety wstępu na redutę prasy w lokalu redakcyi „Czasu“ od godz. 4—6 po poł. Przygotowania do balu maskowego dobiegają końca. Westybul i sale Starego Teatru zamienione będą w czarodziejski ogród, pełen świerków i żywego kwiecia. Wśród lasu drzew ustawione będą pawilony, w których uproszone panie sprzedawać będą karnety artystycznie wykonane przez wybitnych polskich malarzy.

**IV Czarna kawa** odbędzie się w najbliższą niedzielę o godz. 4 pop. w sali restauracyjnej hotelu Saskiego. W „Czarnej kawie“ współudział przyjęły wybitne siły artystyczne.

**Bal maskowy** dają artyści miejsk. teatru Opera i Operetka pod kierownictwem baletmistrza p. Jana Cesarskiego w sobotę 28 bm. w salach kasyna wojskowego przy ul. Zyblikiewicza. Zaproszenia otrzymać można w teatrze przy ul. Rajskiej l. 12 co godz. 4—6 wieczorem.

**Kradzież w Grand hotelu.** Niewyśledzony dotąd sprawca skradł na szkodę p. Zbigniewa Hordyńskiego, mieszkającego chwilowo w Grand hotelu, z zamkniętego pokoju damski zegarek złoty bransoletowy, złotą szpilkę z perłą, rewolwer angielski, ubranie smokingowe, łącznej wartości kilkuset tysięcy, oraz w gotówce 30.000 kor. austryackich i 100 kor. czeskich.

**Sprytny koniokrad.** Do policyi doniósł Józef Kawula, gospodarz z Czyżyn, że wczoraj popołudniu skradziono mu na placu Groble konia z sankami wartości 240.000 mk. Złodziej wykorzystując chwilową nieobecność Kawuli, który oddalił się do miasta, zaprzągnął konia i niezatrzymywany przez nikogo odjechał. Wieśniaczka, której Kawula odchodząc powierzył opiekę nad koniem i sankami przypuszczała, że jest to parobek nieobecnego właściciela.

— ooo —

## Z POLSKI

**Rewizya procesu straconego rabina Szapiry.** Głośny proces rabina płockiego Chaima Szapiry, skazanego przez sąd doraźny w Płocku za szpiegostwo podczas inwazyi bolszewickiej na rozstrzelanie i straconego, przyszedł pod ponowne rozpatrzenie w drodze rewizyi sądu wojskowego w Warszawie. Sąd przesłuchał studentkę uniwersytetu Cybulską. Reszta świadków z Płocka nie stawiła się. Zeznanie Cybulskiej wypadło na korzyść rehabilitacyi. Stwierdziła ona, że niejaka Dramińska, posądzana owego czasu o przychylne dla rabina i wogóle dla żydów zeznania, wyraziła się, iż podziwiała, że rabin, mimo lecących zewsząd kul, nie strwożył się i dalej swą modlitwę na balkonie odmawiał. Dalej zeznała, że zdaniem Dramińskiej, świadkowie, którzy w tej sprawie obciążali rabina, kłamali, utrzymując, że modlący się na balkonie rabin dawał znaki bolszewikom co do rozmieszczenia wojsk armii polskiej. Po tem zeznaniu sąd rozprawę przerwał i postanowił kontynuować ją w Płocku, celem zbadania tamże innych świadków i przedewszystkiem dokonania oględzin miejscowości i balkonu, na którym modlił się rabin i skąd miał posyłać znaki bolszewikom. Chodzi głównie o ustalenie faktu, czy świadkowie, którzy zeznali na niekorzyść straconego rabina, mogli z miejsca, gdzie się znajdowali, (w piwnicy ,czy też koło niej) obserwować dokładnie ruchy skazanego.

Wskutek wypadku automobilowego sąd nie dojechał do Płocka i na zarządzenie przewodniczącego sądu sprawa została, prawdopodobnie na dłuższy czas, odroczona.

**O wyjazd robotników do Francyi.** W marcu zostaną otwarte kopalnie węgla we Francyi, które zostały zniszczone przez Niemców podczas wojny. Delegacya komitetu Związku kopalń francuskich przy misyi francuskiej w Polsce z siedzibą w Częstochowie będzie mogła przyjąć większą liczbę robotników kopalnianych dla eksploatacyi tychże kopalń. Transporty będą odchodzić począwszy od 3 lutego br. Akcyą zajmują się państwowe urzędy pośrednictwa pracy.

**36 zgłoszonych odmrożeń we Lwowie.** W ub. piątek wieczór po śnieżycy zapowiadała się odwilż. Jednakowoż w sobotę poczęło się wypogadzać, a w ub. niedzielę nastał kilkunastostopniowy mróz przy wietrze północno-wschodnim. Ofiarą mroźnego wiatru w ub. niedzielę padło wiele osób, które odmroziły sobie kończyny, a przeważnie uszy. W pogotowiu ratunkowem zaopatrzono 21, zaś w poniedziałek 15 osób z odmrożonemi częściami ciała. Wczoraj w południe zachmurzyło się i mróz nieco zelżał.

**Dyrektorem warszawskiego konserwatoryum muzycznego** na miejsce Emila Młynarskiego mianowany został p. Henryk Melcer, znany kompozytor i pianista.

**Zjazd rabinów.** Wczoraj rozpoczął się w Warszawie zjazd rabinów z całej Polski. Na zjazd przybyło około 100 członków.

**Dlaczego nie zamknięto piekarń chrzanowskich?** Niejednokrotnie w korespondencyach z Chrzanowa omawialiśmy skandaliczne stosunki sanitarne, panujące w tamtejszych piekarniach, mieszczących się w brudnych i ciemnych norach. Przeciw tym stosunkom wystąpili zorganizowani robotnicy piekarscy, domagając się interwencyi władz, celem zmuszenia opornych przedsiębiorców do uporządkowania piekarń, ewentualnie zamknięcia nienadających się na pracownie piekarskie zabrudzonych nor i piwnic. Niestety, akcya szła opornie, gdyż milionerzy piekarscy cieszą się względami władz. Wreszcie jednak wskutek nacisku ze strony zawodowej organizacyi robotników piekarskich, popartej przez Centralny Związek zawodowy robotników przemysłu spożywczego w Krakowie, wyjechała z Krakowa z początkiem stycznia b. r. z ramienia odnośnej władzy delegacya do Chrzanowa celem zbadania tamtejszych piekarń.

Lecz cóż się stało? Oto na dzień przed wyjazdem tej komisyi inspektor policyjny Wilk dowiedział się o tem i niewiadomo z czyjego polecenia zawiadomił piekarzy, że nazajutrz zjawi się komisya z Krakowa, dając do zrozumienia, że należy trochę uporządkować piekarnie! Komisyę wspomnianą oprowadzali lekarz miejski dr Hochbaum i insp. pol. Wilk. W piekarni Salomona Staplera stwierdziła delegacya, że znajduje się w stanie niechlujstwa, że jest w budynku drewnianym, o kominach niezabezpieczonych i że należy ją zamknąć. Wówczas p. dr Hochbaum wziął w obronę przedsiębiorcę, tłómacząc, że jest to inwalida wojenny, co jest nieprawdą. Piekarnia Markusa Scheinowitza znajduje się w piwnicy, pełna robactwa i brudu i ciemna. Piekarnia Chaji Schnicer również pełna brudu i robactwa. Piekarnia Neigera znajduje się w budynku drewnianym, o niezabezpieczonych kominach tak, że często grozi niebezpieczeństwo pożaru. W jednej izbie mieści się wszystko: mąka, piec piekarniany i mieszkanie całej rodziny! Pełno brudu i robactwa. Podczas oprowadzania komisyi dr Hochbaum odgrywał rolę adwokata przedsiębiorców, starając się wpłynąć, by piekarnie nie zostały zamknięte. Oczywiście nie wszystkie piekarnie zostały zbadane, albowiem pp. dr Hochbaum i Wilk nie do wszystkich piekarń delegacyę poprowadzili — niewiadomo dlaczego? A przecież obowiązkiem pierwszym p. dra Hochbauma, jako lekarza miejskiego, mającego obowiązek dbania o zdrowotność w mieście, było wszędzie oprowadzić komisyę i istotnie przyczynić się do wytępienia tych strasznych stosunków hygienicznych, panujących w piekarniach chrzanowskich, z których piekarnie Staplera i Neigera jeszcze w r. 1918 zostały przez władzę zamknięte, jako nieodpowiednie i groźne dla zdrowia i bezpieczeństwa, a które później znów zostały otwarte przez panów przedsiębiorców. Poza temi piekarniami, które delegacya oglądnęła, są jeszcze liczniejsze, których nie badała, a które powinny być na-

tychmiast zamknięte, a mianowicie: Mojżesza Majera Segla, Salomona Linzera, Boruc ha Kassnera, Markusa Rata, Kalmana Gronnera i inne. Wszystkie te bowiem piekarnie są w takim stanie, że dalsze ich funkcyonowanie grozi każdej chwili najgorszemi następstwami.

Wobec tego stanu rzeczy, którego tolerować nie należy i nie wolno, wzywamy władze przemysłowe i sanitarne, by natychmiast zamknęły piekarnie, które już zbadały, gdyż dziwnem bardzo się wydaje, że mimo upływu blisko 3 tygodni od czasu wizytacyi, piekarnie te dalej funkcyonują, a przedsiębiorcy kpią sobie z delegacyj i kom syj. Wzywamy dalej też władze, by zbadały bezwłocznie także piekarnie i zaprosiły do wizytacyi dwóch członków organizacyi zawodowej robotników piekarskich, którzy znają doskonale stosunki piekarń chrzanowskich, a odpowiednie zarządzenia natychmiast wydały w inte esie bezpieczeństwa i zdrowia ludności oraz pracujących w tych piekarniach robotników.

Wreszcie charakterystyczny wypadek, niejednokrotnie zresztą zdarzający się, a ilustru ący doskonale troskę przedsiębiorców piekarskich o zdrowie robotników a hygienę wogóle. Oto p. Salomon Lask w ubiegłym tygodniu zamknął w nocy dwóch pracujących w jego piekarni robotników tak, że uniemożliwił im używanie wychodków. Robotnicy zmuszeni byli spełnić swe naturalne potrzeby w samej piekarni, a nie mogąc znieść odoru — wrzucili kał do pieca. Wskutek odoru jeden z robotników zachorował, a przedsiębiorca wyrzucił go z pracy, nie zgłosiwszy go wprzód w kasie chorych. P. Lask kpi sobie ze wszystkiego. Oto obrazek „kultury" przedsiębiorców na prowincyi, oto pole do czyszczenia tej stajni augiaszowej na p owincyi, co władze nasze winny natychmiast i bezwzględnie rozpocząć. W tym kierunku znajdą zapewne poparcie organizacyi robotniczej.

—ooo—

## Z ZAGRANICY

**Najnowsza rewolucyjna akcya komunistów.** Centrala komunistycznej partyi Niemiec wydała do wszystkich instytucyj, oddziałów, sekretaryatów i komitetów obwodowych okólnik następującej treści: „Komunistyczna Partya Niemiec, Sekcya międzynarodówki komunistycznej. Do wszystkich okręgów: Berlin C 28 grudnia 1921, Rosenthalerstrasse Nr 38. Drodzy Towarzysze! Centrala postanowiła w porozumieniu z towarzyszami-rzeczoznawcami przystąpić do **zbierania starych marek pocztowych**, ponieważ przez to partya może uzyskać fundusze. Prosimy Was zatem wydać zarządzenia, aby zbierano marki ze wszystkich, przychodzących do Waszych sekretaryatów listów. W późniejszym czasie zakomunikujemy Wam, pod jakim adresem należy przesłać wymienione marki. Z komunistycznem pozdrowieniem: Centrala komunistycznej partyi Niemiec. W zastępstwie: Pieck." — Czyżby już przestały napływać pieniądze z Moskwy, od kominternu!? W każdym razie samej akcyi należy przyklasnąć. Przynajmniej nie przyniesie ona klasie robotniczej niczego złego.

—ooo—

### REPERTUAR

**Teatr im. Jul. Słowackiego**

Czwartek: „Dzieje salonu".
Piątek: „Czysty interes".

**Teatr „Bagatela"**

Czwartek: „Cudak".
Piątek: „Cudak".
Sobota: Popołudniu „Upiory" — wiecz. „Cudak", o 11 w nocy Rewia Tommy.

**Miejski teatr: opera i operetka**

Czwartek: „Kakaowy Stryjaszek".
Piątek: „Kakaowy Stryjaszek".
Sobota: „Carmen".

**Operetka w Nowościach**

Czwartek: „Księżniczka foxtrotta".
Piątek: „Księżniczka foxtrotta".
Sobota: „Księżniczka foxtrotta".
Niedziela: Popołudniu „Księżniczka foxtrotta" - wieczorem: „Księżniczka foxtrotta".

**Wykłady Związku literatów w Domu artystów (plac św. Ducha)**

Początek o godz. 8 wieczór.

Czwartek: prof. Ludwik Skoczylas: „Tragedya Horsztyńskiego" (w przeddzień premiery na scenie krakowskiej).
Niedziela: dr Adolf Klęsk: „O małżeństwie".

**Kollegium wykładów naukowych (Rynek gł. Linia A B. L. 39)**

Czwartek: red. Wład. Prokesz: Wyspiański jako poeta powstania listopadowego.
Piątek: ks. prof. Fel. Hortyński: Z najnowszych zagadnień filozoficzno-przyrodniczych.

**Miejskie Muzeum Przemysłowe**, Smoleńsk 9. odczyty publiczne ilustrowane obrazami świetlnemi za pomocą epidiaskopu.

Początek odczytów o godz. 7 wieczór. Wstęp 30 mk.

Czwartek, 26 bm.: Jerzy Dobrzycki: O kościołach drewnianych Górnego Śląska.

**Kabaret w „Odrodzeniu" (ul. Sławkowska 30)** Zupełnie nowy program. Występ pierwszorzędnych sił kabaretowych. — Początek o godzinie 11 i pół wieczór.

---

**Staraniem krakowskiej Komisyi oświatowej PPS** zostanie w sali Związku s ow. rob. (ul. Dunajewskiego 5, II p.) w czwartek 26 bm. o godz. 7-ej wieczór wystawiona

## SZOPKA KRAKOWSKA

w formie tradycyjnej, w treści przepleciona naturalną satyrą, odegrana przez zespół podgórskiej Sceny robotniczej.

---

## Rokowania o traktat handlowy z Rosyą i Rumunią

**Warszawa.** (PAT). Zainteresowane rządy ustaliły, że rokowania o zawarcie traktatu handlowego między Polską a Rosyą i między Polską a Ukrainą będą się odbywać **w Warszawie.**

## O wybór papieża

**Wiedeń.** (AW) „Neues Wiener Journal" donosi z Paryża, że miarodajne koła francuskie czynią usilne starania, by papieżem został obrany kardynał belgijski Mercier.

**Rzym.** (AW) Włoski dziennik „Il Paeze" twierdzi, że przy obecnych wyborach zostanie prawdopodobnie wybrany papieżem kardynał **narodowości niewłoskiej.**

**Rzym.** (PAT) Rząd włoski dementuje energicznie doniesienie „Popolo Romano", jakoby popierał wybór kardynała Maffi. „Osservatore Romano" dementuje doniesienie dziennika „Resto de Carlino", jakoby kardynał Merry del Val zaprotestował przeciw ustępliwości kancelaryi papieskiej wobec rządu włoskiego i że oznacza to przygrywkę do oddzielenia się nieprzejednanych na konklawe od zwolenników ugody z rządem włoskim. „Giornale d'Italia" donosi, ze Merry del Val powiedział jedynie, iż doniesienie o śmierci papieża przekracza kompetencyę kolegium kardynałów.

## Powstanie w Karelii

**Helsingfors.** (PAT). Wojska karelskie, które pod naporem przeważających oddziałów czerwonych musiały się cofnąć, oczekiały po uporczywej wa ce miejscowości Kirmasielvy, na północ od Repola i ścigały nieprzyjaciela. Na całym froncie spostrzec można widoczną poprawę sytuacyi wojennej.

## Rozwiązanie parlamentu rumuńskiego

**Bukareszt.** (PAT) Dziennik urzędowy ogłasza dekret w sprawie rozwiązania parlamentu i rozpisania wyborów do konstytuanty na początek marca. Gabinet Bratianu wystosował do ludności manifestu, w którym oświadcza się za programem konsolidacyi, jedności narodowej, oszczędności wewnątrz państwa, jakoteż pokoju i trzymania godności na zewnątrz.

---

## Przegląd gospodarczy

### Telegramy giełdowe

**Warszawa** (PAT) Giełda warszawska. Waluty. Dolary Stanów Ziednoczonych trans gotówka 3400 3430. 3450. sprzedaż 3425. kupno 3400. Gdańsk czeki trans. 16·50. 16·30. Belgia czeki trans. 250. 262. Berlin czeki trans. 16·50. 16·30 sprzedaż 16·40. kupno 16·30 Londyn czeki trans. 14250. 14200 14450 Nowy Jork czeki trans. 3440 Paryż czeki trans. 275. 271 271·50. Praga czeki trans. 56. 64 66. Wiedeń czeki trans. 34·50. 34·55. sprzedaż 34·50. kupno 34. Włochy czeki trans. 150.

**Wiedeń** (PAT) Kursa dewiz. Amsterdam 357.900 Zagrzeb 3148. Belgrad 12565 Berlin 4887 Bruksela 76530. Budapeszt 1181. Chrystyania 119975. Kopenhaga 190975 Londyn 41?00 Madryt 112100 Medyolan 42990. Nowy Jork 9848. Paryż 79980. Praga 18697 Sofia 6295. Sztokholm 241970. Warszawa 295·50 297·50 Zurych 190'975. Dolary 9693 Belgijskie 75980 Bułgarskie 5995 Duńskie 188475. Marka niemiecka 4847 Angielskie 40990. Francuskie 79480. Holenderskie 354950. Jugosłowiańskie tys. 12460 Włoskie 42390. Norweskie 147975 Polskie 291'50. 293'50. Rumuńskie 7270 Szwedzkie 238970. Szwajcarskie 128975 Hiszpańskie 139960. Czeskie 12597. Węgierskie 1371.

**Zurych** (PAT) Końcowe kursa dewiz. Berlin 246. Holandya 187'50. Nowy Jork 314 Londyn 21'72. Paryż 41'90. Medyolan 22'50 Bruksela 40'15. Kopenhaga 103'75 Sztokholm 128'50 Chrystyania 80. Madryt 77'10. Buenos Ayres 172'50. Praga 9'95. Budapeszt 0'70. Zagrzeb 1'70 **Warszawa 0'15.** Wiedeń 0'15. Austr. stemplow. 0·08.

—ooo—

### Giełda krakowska z 25 stycznia

| Waluty i dewizy | Waluta markowa | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | gotówka [illegible] | | czeki przekazy [illegible] | | |
| | kupno | sprzedaż | kupno | sprzedaż | tranzakcya |
| Dolary St.-Zjed. | 3100 — | 3300·— | 3100· – | 3300·— | —·— |
| Franki franc. . | 255·— | 275·— | 265·— | 285·— | —·— |
| „ szwajc. | —·— | —·— | —·— | —·— | —·— |
| Funty szterlin. | —·— | —·— | —·— | —·— | —·— |
| Marki niemiec. | 16·— | 17·— | 16·25 | 17·25 | 16·75 |
| Korony austr. | —·35 | —·40 | —·35 | —·40 | —·37 |
| „ czesko-sł. | 61·— | 66 — | 67·50 | 68·50 | 68·50 |

| Akcye bankowe. | Waluta markowa | | |
|---|---|---|---|
| | ofiar. | żądano | tranzakcya |
| Bank Przemysł. I—V em. | 600·— | 700·— | |
| Bank Hipoteczny . . . . . | 950·— | 1000·— | |
| Bank Małopolski. . . . . . | 650·— | 700 — | |
| Ziemski Bank Kredyt. . . | 600·— | 650·— | |
| Powszechny Bank Kredyt. | 350·— | 400·— | |
| Bank Z. dla Kresów, Łańcut | 600·— | 700·— | |
| **Akcye tow. handl. i przem.** | | | |
| P. T. H. I—IV em. . . . . . | 625·— | 675·— | 640 – 650 |
| „Elibor"—Ł. J. Borkowski" | —·— | —·— | |
| „Impex" . . . . . . . . . . . . | 275·— | 325·— | 300·— |
| „Polski Glob" . . . . . . . . | 800·— | 850·— | |
| C. Hartwig, Poznań . . . . | —·— | —·— | |
| Żegluga Polska . . . . . . | 300·— | 350·— | |
| Zieleniewski I—III em. „ex" | 1950·— | 5250·— | 4950 – 5250 |
| H. Cegielski, Poznań . . . | 1900·— | 2100·— | 2000 – 2050 |
| Warsz. Parowozy I—II em. | 1200·— | 1300· - | |
| „Lemiesz" . . . . . . . . . . . | —·— | —·— | |
| „Trzebinia" I—IV em. . | 2050·— | 2250·— | |
| „Pocisk" . . . . . . . . . . . . | 800·— | 850·— | |
| Automotor . . . . . . . . . . | 1000·— | 1100·— | |
| Portland-Cem. Szczakowa | 17.000 — | 18.000·— | |
| Górka . . . . . . . . . . . . . | 4500·— | 5000·— | |
| Siersza . . . . . . . . . . . . | 84?0·— | 8700·— | |
| Tepege . . . . . . . . . . . . | 5150·— | 5350·— | |
| Polska Nafta . . . . . . . . | 1650·— | 1750·— | 1700· — |
| Elektr. Siersza I—III em. | —·— | —·— | |
| Oikos . . . . . . . . . . . . . | —·— | —·— | |
| Pezet . . . . . . . . . . . . . | 1020·— | 1125·— | |
| Tłuszcze Trzebinia . . . . | ?500·— | ?700·— | |
| „Krakus" IV em. . . . . . | 2550·— | 2750·— | |
| Porcelana Ćmielów . . . . | —·— | —·— | |
| Fabr. cukru w Chodorowie | ?000·— | 3200·— | 3100 – 3125 |

---

## Stowarzyszenia i zgromadzenia

**Wydział Rady robotniczej** odbędzie posiedzenie w piątek dnia 27 go b. m. o godzinie 7 ej wieczór w sekretaryacie Rady robotniczej.

Prezydyum.

**Komisya Kobieca R. R. PPS** odbędzie się posiedzenie plenarne w piątek 27 stycznia o godz. 7 wiecz. Dunajewskiego 5, III p.

**Posiedzenie zarządu krakowskiego oddziału związku metalowców** odbędzie się w czwartek 26 bm. o godz. 6 wieczór.

**Ogólne zgromadzenie robotników ze wszystkich zakładów wojskowych** odbędzie się w piątek 27 bm. o godz. 6 wieczór w sali ul. Dunajewskiego 5, II p.

Czupiel.

**Zawiadomienie** Na dzień 26 stycznia na czwartek na godzinę 6 wieczór zwołu e się posiedzenie Zarządu grupy metalowców nr 31 Podgórze wraz z delegatami wszystkich fabryk metalowych w Domu robotniczym pl. Serkowskiego 11. Sprawa niecierpiąca zwłoki. Obecność wszystkich konieczna.

Cezar.

**Metalowcy bezrobotni** mają podać swoje nazwiska tow. Papińskiemu w celu spisania ogólnej listy zorganizowanych bezrobotnych, która jest potrzebna w najkrótszym czasie zarządowi Oddziału.

**Metalowcy krakowscy** urządzają I-szą zabawę karnawałową dnia 28 bm. w sali Sokoła. Bliższe szczegóły i zaproszenia imienne wyda e się w biurze oddziału ul. Dunajewskiego 5, III p. w dnie powszednie od godz. 7—8. wieczór.

**Wielką zabawę karnawałową** urządza organizacya malarzy pokojowych dnia **4 lutego 1922** r. w sali Domu Robotniczego przy ul Dunajewskiego 5. Bliższe szczegóły będą podane później.

**Wzywa się wszystkie kategorye robotników metalowych,** aby z powodu zastoju i redukcyi płac omijali następujące firmy: „Odlew" i „Lemiesz" w Krakowie i „Potęga" w Oświęcimiu.

Okr. zarząd metalowców.

—ooo—

Redaktor naczelny: Emil Haecker. Redaktor odpowiedzialny: Marian Jastrzębski.
Nakładem Ludowej Spółki Wydawniczej „Naprzód" w Krakowie. Czcionkami Drukarni Ludowej w Krakowie, Dunajewskiego 5 (tel. 1310).